

Τί είναι ἡ καταλαλιὰ καὶ τί ἡ κατάκρισις;

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Κάποιος Γέροντας, πού ἐρωτήθηκε ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τί εἶναι καταλαλιά καὶ τί κατάκριση, ἔδωσε τὴν ἀκόλουθη ἐξήγηση:

Μὲ τὴν καταλαλιά φανερώνει κανεὶς τὰ κρυφὰ ἐλαττώματα τοῦ ἀδελφοῦ του. Μὲ τὴν κατάκριση καταδικάζει τὰ φανερά. «Ἄν εἰπεῖ κανεὶς λόγου χάρη, πὼς ὁ τάδε ἀδελφὸς εἶναι μὲν καλοπροαίρετος καὶ ἀγαθός, ἄλλα τοῦ λείπει ἡ διάκριση, αὐτὸ εἶναι καταλαλιά. «Ἄν, ὅμως, εἰπεῖ ὅτι ὁ δεῖνα εἶναι πλεονέκτης καὶ φιλόργυρος, τοῦτο εἶναι κατάκριση, γιατί μὲ τὸ λόγο αὐτὸ καταδικάζει τὶς πράξεις τοῦ πλησίον του.

Ἡ κατάκριση εἶναι χειρότερη ἀπὸ τὴν καταλαλιά.

Πῆγαν κάποτε αἰρετικοὶ στὸν Ὅσιο Ποιμένα κι ἄρχισαν νὰ λέγουν κατηγορίες ἐναντίον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Ὁ Ὅσιος τότε σηκώθηκε ἐπάνω, ἔδωσε ἐντολὴ στὸν ὑποτακτικὸ τοῦ νὰ τοὺς ἐτοιμάσει φαγητὸ καὶ βγήκε ἔξω ἀπὸ τὸ κελί, γιὰ νὰ μὴ μολύνει τ' αὐτιά του.

Ἐνας Γέροντας πνευματικὸς συμβουλεύει: «Ἄν συμβεῖ ποτὲ νὰ κατακρίνεις τὸν

ἄδελφό σου καὶ σὲ τύψει γι' αὐτὸ ἢ συνείδησή σου, πήγαινε εὐθὺς νὰ τὸν βρεῖς, ἔξομολογήσου ὅτι τὸν κατέκρινες καὶ ζήτησέ του συγγνώμη. Πρόσεχε στὸ ἔξης νὰ μὴ σὲ παρασύρει ὁ διάβολος σ' αὐτὸ τὸ ἀμάρτημα, γιατί ἡ καταλαλιὰ εἶναι θάνατος τῆς ψυχῆς. «Ἄν ἔλθει κάποια ἄλλη σὲ σένα κι ἀρχίσει νὰ κατηγορεῖ καὶ νὰ κατακρίνει ἕνα τρίτον, πρόσεξε καλὰ μήπως παρασυρθεῖς καὶ τοῦ εἶπεις: «δίκαιο ἔχεις, ἔτσι εἶναι». Καλλίτερα νὰ σωπάσεις ἢ νὰ τοῦ εἶπεις: «Ἐγώ, ἀδελφέ μου, εἶμαι καταδικασμένος γιὰ τὶς ἀμαρτίες μου, δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ καταδικάζω ἄλλον». Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο καὶ τὸν ἑαυτό σου σώζεις καὶ τὸν ἀδελφό σου.

Ο Ἀββὰς Ὑπερέχιος δίνει τὴν ἀκόλουθη συμβουλή στοὺς ἐγκρατεῖς καὶ νηστευτές:

Φάγε κρέας καὶ πιὲς κρασί καὶ μὴ κατατρῶγεις μὲ τὴν καταλαλιὰ τὶς σάρκες τοῦ ἀδελφοῦ σου.

Καὶ πάλι:

Καταλαλώντας ὁ ὄφιος τὸν Θεό, ἐπέτυχε νὰ βγάλει τοὺς πρωτοπλάστους ἀπὸ τὸν Παράδεισο. Τὸ ἴδιο κάνει κι ἐκεῖνος ποὺ καταλαλεῖ τὸν πλησίον του • βαραίνει τὴν ψυχὴ του καὶ παρασύρει στὸ κακὸ ἐκεῖνον ποὺ τὸν ἀκούει.

Ἐνας Γέροντας εἶδε μία μέρα μὲ τὰ μάτια του κάποιον ἀδελφὸ νὰ πέφτει σὲ βαρὺ ἀμάρτημα, κι ὄχι μόνο δὲν τὸν κατέκρινε, ἀλλὰ ἔκλαψε καὶ εἶπε: «Αὐτὸς ἔπεσε σήμερα κι ἐγὼ ἐξάπαντος αὔριο. Κι αὐτὸς μὲν χωρὶς ἄλλο θὰ μετανοήσῃ, ἐνῶ ἐγὼ δὲν εἶμαι βέβαιος γι' αὐτό».

Δὲν εἶναι, ἀλήθεια, ν' ἀπορεῖ καὶ νὰ ἐξίσταται ὁ ἄνθρωπος καὶ νὰ χάνει κυριολεκτικὰ τὸ νοῦ του - γράφει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητῆς - ὅταν σκέπτεται πὼς ὁ μὲν Θεὸς καὶ Πατὴρ δὲν κρίνει κανένα, ὅλη δὲ τὴν κρίσι ἔχει παραδώσει στὸν Υἱὸν Του, ὁ δὲ Υἱὸς διδάσκει «μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθεῖτε» καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐπίσης, «μὴ πρὸ καιροῦ κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθει ὁ Κύριος» καὶ «ἐν ᾧ γὰρ κρίνετε τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνετε», οἱ δὲ ἄνθρωποι, ἀφήνοντας κατὰ μέρος τὶς δικές τους ἀμαρτίες, ἀφαιροῦν τὸ δικαίωμα τοῦ Υἱοῦ νὰ κρίνει καί, σὰν ἀναμάρτητοι, κρίνουν οἱ ἴδιοι καὶ καταδικάζουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον; Ὁ Οὐρανὸς ἐξίσταται γι' αὐτὸ κι ἡ γῆ φρίττει, ἐνῶ αὐτοί, σὰν ἀναίσθητοι, δὲ νοιώθουν καμιὰ ντροπή.

Ἐνας μοναχὸς σ' ἕνα Κοινόβιο, ἀμελῆς στὰ πνευματικά, ἔπεσε βαρῖα ἄρρωστος κι ἤλθε ἡ ὥρα του νὰ πεθάνει. Ὁ Ἠγούμενος κι ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ τὸν περικυκλώσανε γιὰ νὰ τοῦ δώσουν θάρρος στὶς τελευταῖες του στιγμές. Παρατήρησαν, ὅμως, ἔκπληκτοι, πὼς ὁ ἀδελφὸς ἀντίκριζε τὸν θάνατο μὲ μεγάλη ἀταραξία καὶ ψυχικὴ γαλήνη. «Παιδί μου», τοῦ εἶπε τότε ὁ Ἠγούμενος, «ὅλοι ἐδῶ ξεύρομε πὼς δὲν ἦσαν καὶ τόσο ἐπιμελῆς στὰ καθήκοντά σου. Πῶς πηγαίνεις μὲ τόσο θάρρος στὴν

ἄλλη ζωή;»

«Εἶναι ἀλήθεια, Ἀββᾶ» ψιθύρισε ὁ ἐτοιμοθάνατος, «πὼς δὲν ἤμουν καλὸς μοναχός. Ἐνα πράγμα, ὅμως, τήρησα μὲ ἀκρίβεια στὴ ζωὴ μου: Δὲν κατέκρινα ποτέ μου ἄνθρωπο. Γι' αὐτὸ σκοπεύω νὰ εἰπῶ στὸ Δεσπότη Χριστό, ὅταν παρουσιαστῶ ἐνώπιόν Του: «Σύ, Κύριε, εἶπες, μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθεῖτε», κι ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ μὲ κρίνει αὐστηρά».

«Πήγαινε εἰρηνικὰ στὰ αἰώνιο ταξίδι σου, παιδί μου, τοῦ εἶπε μὲ θαυμασμὸ ὁ Ἠγούμενος. Ἐσὺ κατόρθωσες, χωρὶς κόπο νὰ σωθεῖς».

Ἐνας μοναχὸς ἔπεσε κάποτε σὲ μεγάλα σφάλμα κι ὁ Προϊστάμενος τῆς σκήτης τὸν ἔδιωξε. Ὅταν τὸ ἔμαθε ὁ Ἀββᾶς Βενιαμίν, πῆρε τὰ λίγα πράγματά του καὶ σηκώθηκε νὰ φύγει ξωπίσω του.

«Κι ἐγὼ ἁμαρτωλὸς εἶμαι», ἔλεγε στοὺς ἀδελφοὺς ποὺ τὸν ἐμπόδιζαν.

Πῆγε κάποτε ἓνας ἀδελφὸς ἀπὸ τὴ σκήτη σὲ κάποιο Γέροντα ἀναχωρητὴ καὶ τοῦ εἶπε γιὰ κάποιον ἄλλον ἀδελφὸ, πὼς εἶχε πέσει σὲ μεγάλα σφάλμα. «᾿Ω, πολὺ ἄσχημα ἔκανε», εἶπε στενοχωρημένος ὁ Γέροντας. Ὑστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες συνέβη νὰ πεθάνει ὁ μοναχὸς ποὺ ἔσφαλε. Ἄγγελος Κυρίου τότε πῆγε στὸν ἀναχωρητὴ, κρατώντας τὴν ψυχὴ του.

«Αὐτὸς ποὺ κατέκρινες», τοῦ εἶπε, «πέθανε. Ποῦ ὀρίζεις νὰ τὸν κατατάξω;» «Ἡμαρτον», ἐφώνησε μὲ δάκρυα ὁ Γέροντας. Κι ἀπὸ τότε παρακαλοῦσε κάθε μέρα τὸν Θεὸ νὰ τοῦ συγχωρήσει ἐκείνη τὴν ἁμαρτία καὶ δὲν τόλμησε μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του νὰ κατακρίνει ἄνθρωπο.

Πηγή: agiazoni.gr